

Reorganizace IPR: nová Sekce rozvoje města spojuje strategické a územní plánování

Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy (IPR) dokončil svoji reorganizaci a od 1. února vzniká pod vedením Tomáše Hudečka nová Sekce rozvoje města, která propojuje územní a strategické plánování.

„Dokončili jsme velmi důležitou změnu, která předznamenává lepší zítřky pro rozvoj Prahy. Hlavní témata, kterými se nová sekce bude zabývat, jsou definice cílů rozvoje města, analýzy současného stavu a prognózy vývoje, dokončení Metropolitního plánu, příprava územně analytických podkladů nebo rozvoj městských čtvrtí. Věříme, že reorganizace pomůže ve finále zejména obyvatelům Prahy. Na práci, která je nyní před námi, se velmi těším,“ říká ředitel IPR Ondřej Boháč.

V rámci nové sekce, která sloučila Sekci plánování města a Sekci strategií a politik, figuruje pět specializovaných kanceláří:

Kancelář strategií a politik udržitelnosti bude mít na starost definování cílů rozvoje Prahy a vytváření strategií, jak k cílům dojít. Klíčovým znakem práce této kanceláře je udržitelnost rozvoje. Vedoucím nové kanceláře bude Michal Němec, který se dosud na IPR věnoval zejména analýzám developerských projektů v Praze.

Kancelář rozvoje městských čtvrtí bude mít za úkol koordinaci rozvoje lokalit, jako jsou například Bubny nebo Letňany, bude však také prověřovat možný rozvoj na městských pozemcích. Vedoucím kanceláře je Lada Kolaříková, která na IPR dosud figurovala jako ředitelka Sekce plánování města.

Kancelář metropolitního plánování má za úkol dokončit práce na Metropolitním plánu a na aktualizaci zásad

územního rozvoje. Zároveň se bude věnovat rozvoji pražské metropolitní oblasti (pražsko-středočeské aglomerace) a do budoucna přípravě územních plánů částí Prahy. Vedoucím kanceláře je Michal Leňo, který dosud na IPR působil v Kanceláři metropolitního plánu. Její dosavadní vedoucí Roman Koucký bude nadále pracovat pro IPR v roli externího konzultanta.

Již existující **Kancelář analýz a prognóz** se i nadále bude věnovat mapováním současného stavu Prahy a jejímu možnému budoucímu vývoji. Ve vedení kanceláře stane Jiří Jaroš, který byl dosud pověřen řízením Sekce strategií a politik.

Obdobným případem je také **Kancelář územně analytických podkladů**, která pokračuje ve zpracovávání tohoto analytického dokumentu pod vedením Annamárie Bohuniczky.

[IPR Praha, 28. 1. 2021]

Doporučení ČKA v aktuální složité situaci způsobené pandemií Covid-19

Česká komora architektů (ČKA) si je vědoma rozsahu současné kritické situace způsobené pandemií nemoci Covid-19. Architekti sice nepochybně nestojí v první linii jako zdravotníci, učitelé a lidé v základních službách – jejich úkolem je vytvářet prostředí, které teprve vznikne, ovšem bude nás pak obklopotovat a formovat další desetiletí. S tímto vědomím Česká komora architektů zformulovala několik doporučení státním orgánům a samosprávám.

Pro předpokládané investice je třeba mít včas připravené **kvalitní projekty**, aby investované prostředky byly skutečně přínosné a smysluplné. ČKA je zákonným garantem platformy architektonických soutěží, která je k dispozici všem zadavatelům, v plném souladu se zákonem o zadávání veřejných zakázek. Regulérní **architektonické**

soutěže jsou jediným transparentním nástrojem výběru zhotovitele kvalitního návrhu stavby a projektové dokumentace, který zadavateli ve srovnání s jinými formami zadávání zakázek dává možnost vybrat konkrétní návrh a cílovou podobu díla.

Pro nové programové období **evropských dotací 2021–2027** je potřeba okamžitě začít s intenzivní projektovou přípravou, aby byly dotace skutečně využity, a to s co nejefektivnějším dopadem. Byla by škoda, kdyby kvůli odkladům skončily investice pouhými nákupy hotových výrobků s omezenou životností a náročnou údržbou. Velmi tak oceňujeme výzvu k práci na takových projektech od ministryně pro místní rozvoj.

ČKA doporučuje přehodnotit **požadavky na navrhování veřejných staveb** v návaznosti na nové zkušenosti z průběhu pandemie. Je důležité, aby veřejní správci a zadavatelé ve spolupráci s odborníky vyhodnotili dopady pandemie do jimi zřizovaných provozů, zejména nemocnic, domovů pro seniory a školských staveb.

Jako takřka nezbytnou ČKA vnímá potřebu intenzivně se zaměřit na **zlepšení veřejných prostranství** měst a obcí, včetně venkovních hřišť a sportovišť, navíc s důrazem na podporu cyklo dopravy. Města by měla být pro obdobné krize co nejlépe připravena a poskytovat co nejširší škálu zázemí a bezpečnějšího prostředí pro své obyvatele.

Je třeba se také intenzivněji věnovat **digitalizaci v projekční činnosti i projednávání a povolování staveb**, aby se spolupráce a kontrola mezi veřejnými zadavateli, architekty a státní správou zjednodušila a zefektivnila a uspořádaný čas se mohl věnovat vlastní projekční práci. Smyslem přitom není vynalézat sofistikovaná technologická řešení a postupy, ale především zjednodušit administrativní proces. Dbát přitom na maximální využívání otevřených platform, které budou univerzálně dostupné, administrativně

jednodušší a uživatelsky přístupnější. Současná situace ukázala, že ty úřady, které dokázaly komunikovat na dostupných online platformách (Zoom, Webex, Teams apod.), prakticky nepřerušily či zásadně neprodloužily lhůty na vyřizování žádostí.

Nakonec ČKA doporučuje využít krizi k přípravě a **zlepšení strategií** týkajících se fungování a **zvelebování měst a obcí** a jejich vzájemné spolupráce. Je třeba podpořit také sdílení zkušeností mezi samosprávami v rámci České republiky, ale i celé Evropské unie. ČKA skrze svůj Otevřený think tank architektů (OTTA) po mnoho let pomáhá právě s výměnou zkušeností mezi architekty i zadavateli a je připravena poskytnout tuto mikrokonferenční platformu i pro potřebné diskuse o nových strategiích a cestách ze současné situace.

Ve všech těchto bodech jsou Česká komora architektů a její členové připraveni se zapojit.

[ČKA, 5. 2. 2021]

Plány na zavedení metody BIM do praxe se rodí z mezinárodní spolupráce

Metoda BIM se stává hlavní cestou k digitalizaci stavebnictví. Zavádí ji proto do praxe veřejného sektoru velké množství států Evropy, Ameriky i Asie. Standardy jejího využívání v jednotlivých zemích se tak postupně rodí z mezinárodní spolupráce. Díky iniciativnímu přístupu Ministerstva průmyslu a obchodu je Česko v této oblasti velmi aktivní. Nejnověji se český zástupce zapojil do přípravy vznikající nadnárodní platformy Global BIM Network. Ta má propojit veřejné instituce zabývající se zavedením metody BIM napříč celým světem a vytvořit tak skutečně globální platformu pro sdílení zkušeností a aktivit.

Digitalizace stavebnictví je jednou z největších výzev, která před tímto oborem stojí. Většina vyspělých států za cestu, jak tento úkol zvládnout, zvolila metodu BIM. Na základě rozhodnutí vlády ČR se počítá s jejím využíváním pro veřejné stavební zakázky, jejichž hodnota přesáhne 150 milionů korun (tak zvané nadlimitní zakázky) postupně od roku 2023. Do té doby se musí na její uvedení do praxe připravit všichni veřejní zadavatelé stavebních zakázek, a s nimi i celý stavební sektor. Přípravou standardů a podpůrných materiálů byl Ministerstvem průmyslu a obchodu pověřen odbor Koncepce BIM České agentury pro standardizaci. Ten se snaží při své práci maximálně využívat zahraničních zkušeností a standardy kooperovat nejen v rámci Evropské unie, ale celosvětově. Potvrzením správnosti tohoto přístupu i oceněním českých expertů a naší společně tříleté činnosti je přizvání českého zástupce do přípravného výboru nové platformy Global BIM Network. Její zakládající summit se uskuteční 17. března letošního roku.

Od Asie, přes USA po Evropu

Česko je, díky aktivnímu přístupu Ministerstva průmyslu a obchodu a odboru Koncepce BIM agentury ČAS, dlouholetým iniciativním členem EU BIM Task Group, která funguje v rámci zemí Evropské unie. Svědčí o tom i letošní znovuzvolení českého zástupce do řídicího výboru této evropské organizace. Založení Global BIM Network je krokem dále v mezinárodní spolupráci. Iniciativa k založení této sítě vzešla z Velké Británie, Vietnamu, Francie a Estonska. Již od konce loňského roku se na práci přípravného výboru podílí také český zástupce, a finišují také jednání o zapojení USA, Peru a celé řady dalších zemí. Kromě jednotlivých zemí se do práce Global BIM Network (GBN) zapojují také přímo EU BIM Task Group a její sesterská latinskoamerická organizace BIM RED LATAM a podílet by se měly také zástupci některých dalších subjektů jakými jsou Světová banka, Inter-americká rozvojová banka či sdružení BIM Afrika.

„BIM je inspirativní. Digitalizace motivuje lidi ke spolupráci a umožňuje jim společně hledat odpovědi na výzvy, před kterými stavebnictví stojí,“ říká

Adam Matthews, ředitel pro mezinárodní spolupráci Centre for Digital Built Britain působícího při univerzitě v Cambridge a jeden z iniciátorů vzniku GBN. *„Naše partnerství s vládami celého světa, ale i se zástupci průmyslu a globálních institucí, může být důležitým impulsem pro digitalizaci celého odvětví. Otevírá totiž dveře pro propojení různých myšlenek, kultur, ale i lidí napříč celou planetou. Global BIM Network bude platformou pro vzájemné sdílení znalostí a zkušeností, které nás přiblíží Stavebnictví 4.0“*

Ustavující summit Global BIM Network je plánován na 17. března 2021. Předcházet mu bude série webinářů, které budou probíhat mezi 3. a 11. březnem 2021, kde bude český zástupce aktivně prezentovat naše společné zkušenosti. Už nyní pracuje přípravný výbor, na jehož činnosti se Česko také aktivně podílí, spoluprací na formulování jednotlivých témat, výzev a oblastí zájmu platformy. V prosinci se podařilo uspořádat také dvojici workshopů pro zástupce veřejné správy z celého světa. Na jednotlivé webináře se mohou zájemci registrovat na stránkách Global BIM Network. Účast na webinářích je otevřena všem zájemcům jak z veřejného, tak soukromého sektoru.

„Metoda BIM se velmi dynamicky vyvíjí. Proto považujeme za klíčové sdílet zkušenosti a nápady s našimi partnery na mezinárodní úrovni,“ říká Petr Serafin, ředitel Odboru stavebnictví a stavebních hmot Ministerstva průmyslu a obchodu a dodává: *„Díky možnosti seznámit se se zkušenostmi a přístupy veřejných institucí se zaváděním metody BIM nejen v rámci Evropské unie, ale díky Global BIM Network i celého světa, můžeme při jejím zavádění využít osvědčených mezinárodních standardů a tím zajistit, že její využívání bude přínosem nejen pro veřejné zadavatele, ale pro celé české stavebnictví.“*

Jednotný „stavební“ jazyk

Jak ukázal již předloňský první ročník summitu Koncepce BIM, Česko rozhodně nepatří v digitalizaci stavebnictví k outsiderům. I za našeho aktivního přičinění se například v loňském roce podařilo založit mezinárodní organizaci CCI Collaboration, jejímž úkolem je

propagovat a dále rozvíjet klasifikační systém CCI. Ten vznikl na základě spolupráce několika evropských zemí. Klasifikační systém je jakýmsi základním společným jazykem, který má zajistit, že všechny stavby, přes jejich dílčí části až po jednotlivé prvky v digitálním modelu stavby budou identifikovány stejně, bez ohledu na to, jaká stavební profese či v jakém nástroji s ním pracují.

„Nechceme objevovat už objevené. Při přípravě standardů a metodik pro využívání metody BIM ve státní a veřejné správě se snažíme vždy vycházet z mezinárodních technických norem a ze zkušeností v zahraničí, ale i v soukromém sektoru,“ říká ředitel odboru Koncepce BIM České agentury pro standardizaci Jaroslav Nechyba a pokračuje: „Nemá smysl vymýšlet nějaké speciální české cesty. Soukromý sektor u nás i v zahraničí již metodu BIM využívá, a proto je dobré využít toho, co se v praxi osvědčilo.“

Nechyba v pozici místopředsedy zastupuje české zájmy také v řídicím výboru organizace CCI Collaboration. Tvůrci klasifikačního systému CCI se dohodli, že jej dají k dispozici k užívání bez jakýchkoli licenčních a autorských poplatků. CCI mohou tedy využívat jak orgány státní správy, tak soukromé firmy i dodavatelé všech software pro stavby, a to zcela zdarma. Stáhnout si jej lze v češtině i angličtině ze stránek KoncepceBIM.CZ. *„Tím, že jsme se zapojili do tvorby nového evropského klasifikačního systému, jsme se z pasivního uživatele stali jeho spolutvůrcem. Máme tak jistotu, že jej bude možné co nejlépe přizpůsobit potřebám českých firem, ale i státních a veřejných organizací,“* uzavírá Nechyba.

[StavbaWEB, 17. 2. 2021]

Modrozelená infrastruktura uspoří obcím finanční náklady

Ochrana před záplavami, přehříváním či prašností dané lokality. Také ale snížení povrchového odtoku vody v místě, kam dopadají dešťové srážky, a efektivnější hospodaření s vodou. To

jsou jedny z hlavních přínosů systému prvků, které tvoří takzvanou modrozelenou infrastrukturu. Tento systém se postupně etabluje i v české výstavbě, obcím totiž může uspořit výrazné finanční náklady v řádech statisíců. V současnosti přitom vzniká v tuzemsku i referenční projekt udržitelné čtvrti Chytré Líchy v Židlochovicích, která by měla být z hlediska pojetí modrozelené infrastruktury unikátní.

Pod pojmem modrozelená infrastruktura si lze představit systém prvků spojených s vodou a vegetací, které si navzájem pomáhají ke svému rozvoji. Systém modrozelené infrastruktury vychází z toho, že některé prvky pomohou dešťovou vodu vsáknout do podzemí, nashromáždit či zadržet. Vegetace je pak schopná tuto vodu vyčistit, využít pro svůj růst nebo vypařit. Pokud se na obě tyto složky myslí už při výstavbě, může to pro člověka ve finále znamenat ochranu před extrémními vlivy počasí, přívalovými dešti, povodněmi, suchem, vysokými teplotami či obecně klimatickou změnou. Významným efektem je pak také úspora z hlediska pitné vody či ochlazování lokality.

Pojem modrozelená infrastruktura se v posledních letech začíná více prosazovat i v českém prostředí. Jedním z důvodů je například problematika sucha a nedostatečného vsakování dešťových srážek. *„Hlavním cílem využívání modrozelené infrastruktury by měla být eliminace tepelných ostrovů ve městech. S tím úzce souvisí vytvoření příjemného mikroklimatu zvýšením odparu a pak zamezení zvýšených odtoků z území, a tedy i se snížením znečištění, které se dostává z odlehčovacích komor na stokové sítě do toků,“* řekl Karel Plotěný z odborné skupiny Odvodňování urbanizovaných území Asociace pro vodu ČR.

Podle něj se z hlediska jednotlivých prvků modrozelené infrastruktury lze v posledních letech častěji setkat například se zelenými střechami či zelenými stěnami. *„Stále častěji je vidět používání propustných povrchů, odvodňování chodníků do průlehů. U novostaveb je již standardem při nepříznivých vsakovacích podmínkách vybudování retenční nádrže. Zatím však chybí komplexnost řešení a chápání modré a zelené*

infrastruktury neoddělitelně,“ doplnila architektka a urbanistka Miroslava Zadražilová zabývající se modrozelenou infrastrukturou.

Svůj pohled rozvádí na příkladech pouze technického pojetí retenčních či vsakovacích nádrží, které bývají uloženy pod zemí. Už se ale u nich nepracuje se zelenou složkou, která může vodu čistit, zadržovat nebo přímo ochlazovat okolí. Častým řešením bývá také výsadba stromů. Jejich větší množství ale ještě automaticky neznamená vyšší kvalitu prostředí. Ne vždy totiž mají stromy zajištěný například dostatečný přísun dešťové vody a vytvořené vhodné podmínky pro růst.

Unikátní řešení i v Česku

Projekty, které výrazně reflektují prvky modrozelené infrastruktury, vznikají i v Česku. V tomto směru unikátní je připravovaná čtvrť Chytré Líchy, která vyroste v Židlochovicích na Brněnsku. *„Naše řešení je poměrně ambiciózní, počítá totiž se vsakováním nejen dešťových, ale i šedých vod a s jímáním užitkové vody, což v tuzemském prostředí nemá v takovém měřítku obdoby. Ve finále by mělo být dosaženo úspory 50 procent pitné vody a 50 procent odpadní vody na daném území. Vytvořit by se tak měl lokální koloběh vody,“* uvedl koordinátor projektu Chytré Líchy Jan Bárta.

Konkrétní podoba prvků modrozelené infrastruktury u této čtvrti je aktuálně předmětem výběrového řízení. Studie proveditelnosti nicméně počítá s co největším počtem nezpevněných ploch a minimalizací těch nepropustných. Parkovací stání pro automobily by pak měla být na propustných površích, jako jsou zatravněvací dlažby či šterkový trávník pro lepší zdržování vody. *„Počítá se i s průlehy, dešťovými záhony, retenčními nádržemi nebo otevřenými rýnami či kanály. Samozřejmostí by mělo být hojně využití stromů. V neposlední řadě pak počítáme s prvky modrozelené infrastruktury i u zástavby – konkrétně se zelenými fasádami a střechami, a to nejen z hlediska tvorby kyslíku a chlazení objektu, ale také pro zadržování dešťové vody a zabránění jejímu odtoku z území,“* doplnil Jan Bárta.

Úspory pro obce v rádech statisíců korun

V Česku nicméně i přes uvedený příklad existuje pořád řada obcí či jiných správních celků, které budování modrozelené infrastruktury příliš nakloněny nejsou. Podle Zadražilové jim lze doporučit zejména shromáždění a využití dešťové vody. „*Tato investice přinese úsporu pitné vody například na zálivku zeleně. Obce si mohou spočítat, kolik je ročně stojí úhrada za odvádění dešťových vod do kanalizace z veřejných budov. I v malé obci pouze se školou a úřadem to jsou statisícové položky za odvádění vody, kterou vlastně odvádět není třeba a bylo by možné ji v místě využít. Jednoduchým opatřením, které náklady šetří, je pak úprava péče o travnaté plochy a výsadba květnatých luk místo krátce strížených trávníků,*“ uvedla.

Obecně je však podle ní klíčové, aby si město či obec vždy vydefinovaly jasnou strategii a koncepci modrozelené infrastruktury. Vzhledem k lokálním specifickým je totiž řešení individuální. Podobně to vidí i Karel Plotěný. „*Podstatné pro rozhodování je posouzení hydrogeologických poměrů dané lokality. Z hlediska modrozelené infrastruktury je důležité mít zajištěn vhodný zdroj vody na údržbu zeleně – zpravidla je výhodné použít na zeď recyklovanou vodu,*“ uzavřel Plotěný.

O čtvrti Chytré Líchy

Unikání výstavba Chytré Líchy je prvním projektem moderní, ekologické a trvale udržitelné čtvrti v České republice. Má vzniknout v Židlochovicích na Brněnsku. Kombinovat bude nejnovější ekologické a smart technologie spolu s prvky sociálních inovací podporující dobré sousedské vztahy, měla by tak být vzorem pro další obce v Česku i v Evropě. Projekt finančně podpořila německá nadace Deutsche Bundesstiftung Umwelt a Jihomoravský kraj, v rámci projektu Chytré Líchy vznikl i tento výstup. Více informací o udržitelné čtvrti Chytré Líchy je možné nalézt na webu chytrelichy.cz.

[StavbaWEB, 3. 2. 2021]

Zeleň ve městě je prostorový problém. Pomůžou ho řešit zelené stěny

V souvislosti s klimatickou změnou a jejím dopadem na životní prostředí měst se čím dál častěji mluví o opatřeních tzv. modrozelené infrastruktury. Jak zjistil nedávný průzkum Frank Bold Advokáti a Zeleného kruhu, jedním z nejoblíbenějších opatření, která obce realizují, je výsadba stromů. Zejména v centrech měst ale může jít o opatření složitá: limitují ho faktory jako památková ochrana, dopravně bezpečnostní ohledy, konflikty se sítěmi technické infrastruktury. Řešením mohou být zelené stěny, kterým se věnuje i katalog Frank Bold Advokáti.

Zelené fasády místo stromů

Představme si situaci proluky v řadě historických bytových domů, kde není možné vysadit stromy. Přesto je možné ji ozelenit: využít zelenou stěnu. Pokud nelze popnout nebo osázet fasádu do ulice, mohlo by se to podařit z druhé strany.

Ozeleněná fasáda se díky velké ploše dokáže svými blahodárnými účinky vyrovnat vzrostlým stromům. Pohlcuje hluk, pomáhá čistit vzduch od škodlivých mikročástic a ochlazuje odpařováním vody mikroklima. Na rozdíl od stromů ještě pomáhá s izolací domu před přehříváním. Na jižních fasádách je možné ušetřit až 30 % energie potřebné na klimatizaci. Naopak na severních stěnách bylo prokázáno 8% snížení energetických ztrát díky porostu břečťanu. Na jižní stěny jsou vhodné opadavé popínavé rostliny, kvůli zachycení tepelného záření v zimě. Zelené fasády mohou zvyšovat lokální biodiverzitu a být i výrazným architektonickým prvkem.

Vertikální zahrady potřebují profesionální přístup

Moderní variantou zelených stěn jsou tzv. „vertikální zahrady“. Jde o stěny osazené rostlinami, které koření v technickém systému upevněném na fasádě. Tyto stěny jsou technicky komplikovanější. Vždy vyžadují zajištění závlahy a použité druhy rostlin musejí mít na zá-

vlahu podobné nároky, individuální řešení závlahy může být složitější.

Je vhodné zajistit spolehlivost závlahy čidly, která případný problém zachytí dříve, než rostliny uschnou. Potřebné je také zajištění živin pro rostliny. Je dobré dát si pozor, aby technické řešení předcházelo vymrzání kořenového systému rostlin. Většina systémů řešení zelených fasád také vyžaduje zvýšenou statickou únosnost fasády (hmotnost mezi 75–150 kg na m²). Jakákoliv zelená fasáda vyžaduje údržbu.

Odběr pitné vody

Masovější rozšíření zelených stěn se závlahou může znamenat zvýšený odběr pitné vody na závlahu. Dle zvoleného konstrukčního systému může zelená stěna vyžadovat ve vrcholném létě jeden až třináct litrů závlahy na m² denně. Je proto vhodné činit co nejvíce opatření, která přispívají ke snížení objemu odebrané pitné vody.

Jak na to? Rostliny většinou nespotřebují všechnu vodu ze závlahy. Tuto vodu je ideální zachycovat a po přefiltrování ji opakovaně využívat na závlahu. Přefiltrování je nutné, aby voda se zbytky živin a půdy nezanášela závlahový systém.

Šetření vody jdou naproti i technologické firmy, které tyto fasády vyvíjejí. „*Při vývoji našeho nového systému pro stavbu zelených stěn jsme se soustředili na jeho šetrnost. Naše staré fasádní systémy měly spotřebu až 10 litrů vody na metr čtvereční fasády. U nového systému Flora Panel jsme se díky správné skladbě rostlin a spolupráci s firmou Isover snížili spotřebu vody až na 0,4 litrů vody na metr čtvereční denně,*“ vysvětlil Filip Goldman ze společnosti Flora Urbanica, která se výrobě zelených stěn věnuje.

K úspoře vody lze také doporučit zachytávání dešťovky. Variantou je i využití takzvané šedé vody.

Jak se na to dívá zákon?

V případě novostavby bude řešení externí zelené stěny součástí projektu a schvalovacího procesu na stavebním úřadě. Co v případě, kdy chcete poří-

dit zelenou stěnu na již stojící budovu? „U popínavých rostlin usazených u paty domu nebo například uchyacených na jednoduchém roštu se obejdete bez stavebního úřadu. V případě rostlin kořenících v technickém systému upevněném na fasádě bude záležet na zvoleném technickém řešení,“ uvedl Stanislav Kutáček z Frank Bold Advokáti.

Z pohledu stavebního zákona může jít o výrobek plnící funkci stavby upevněný k fasádě, kdy nebudete potřebovat ani ohlášení. Nebo se může jednat o stavební úpravu, která bude měnit vzhled stavby a zasahovat do nosné konstrukce, pak bude potřeba stavebního povolení. „Výkladová praxe stavebních úřadů se může lišit,“ doplnil Kutáček. V případě památkově chráněných staveb, například staveb v památkové zóně, je předpokladem souhlasné stanovisko orgánu památkové péče.

Adaptace na klimatickou změnu

Přes své specifické nároky je zřejmé, že jakákoliv větší zelená plocha ve městě zásadně zlepšuje mikroklima, a tedy i život lidí. Dobře patrné to je z teplotních map měst, kde zelené plochy v letních měsících vykazují až o několik stupňů nižší teploty. Vzhledem k očekávanému růstu průměrných teplot a častějšímu výskytu teplotních extrémů mohou zelené stěny přispět jako dílek mozaiky k adaptaci na tyto průvodní jevy klimatické změny.

[Frank Bold advokáti, 15. 2. 2021, Právní prostor on-line]

Zaměstnanci agentury CzechInvest realizovali na přelomu roku 2020 a 2021 šetření mezi zástupci obcí s pověřeným obecním úřadem. Většina respondentů (83 %) z řad municipalit uvedla, že omezují investice ve své obci.

Více než polovina (69,5 %) dotazovaných zmínila, že omezení plánovaných investic se bude dotýkat technické infrastruktury, kultury (58,7 %) nebo sociální infrastruktury (26 %). Za další ze zasažených oblastí dotazovaní označovali cestovní ruch (21,7 %), podporu podnikání (19,6 %) či školství (17,4 %).

Šetření se zúčastnilo 46 obcí s pověřeným obecním úřadem z 393 na území České republiky. Respondenti byli zastoupeni napříč všemi kraji. Druhá část průzkumu se týkala nevyužívaných objektů typů brownfield. Tyto lokality na svém území eviduje většina dotazovaných (80 %).

Více než polovina respondentů také uvedla, že o revitalizaci brownfieldu na svém území uvažuje, ale má projekt pouze ve fázi vize. „Chceme, aby měli zástupci obcí přehledné informace, jak využívat naplno potenciál těchto lokalit. Zároveň si uvědomujeme, že kvůli dopadům koronaviru mají omezené možnosti investovat. Proto plánujeme několik akcí, na kterých chceme ukázat, kde můžou hledat finanční podporu nebo jak spolupracovat se soukromým sektorem,“ říká ředitel agentury CzechInvest Patrik Reichl.

[CzechInvest, 25. 2. 2021]

niční dopravy a infrastruktury v České republice, která se po dostavbě VRT napojí na evropskou železniční síť.

Vítězem soutěže se stal návrh architektů Jiřího Opočenského a Štěpána Valoucha. Druhé místo získal návrh Radka Lampy a studentů Fakulty architektury ČVUT v Praze.

U vítězného projektu porota vyzdvihla přesvědčivé urbanistické, dopravní i krajinářské řešení s ohledem na okolí a výrazně elegantní technické i architektonické řešení detailů všech staveb. Na třetím místě se umístil se svým návrhem architekt Maher Matar.

Podrobnosti o soutěži včetně hodnocení poroty jsou uvedeny na stránkách ČKA.

[ČKA, 22. 1. 2021]

Většina obcí omezuje kvůli koronaviru své investice Vyplývá to z průzkumu agentury CzechInvest

- 83 % dotazovaných obcí omezuje své investice
- 80 % respondentů na svém území eviduje nevyužívané objekty typu brownfield
- 60 % obcí uvažuje o revitalizaci brownfieldu, ale má projekt pouze ve fázi vize

Výsledky architektonicko-urbanistické soutěže Terminál Praha východ

Předmětem soutěže bylo zpracování architektonicko-urbanistického návrhu pro účely budoucí výstavby nového železničního terminálu Praha východ, který bude součástí vůbec prvního vysokorychlostního úseku v ČR jako přestupní uzel mezi VRT Praha – Brno a VRT Praha – Hradec Králové. Terminál bude svým architektonickým i technickým řešením symbolizovat novou éru želez-

Revitalizace pražských náplavek

Projekt jsme spoluiniciovali v roce 2009 jako programové a architektonické oživení pražské náplavky, historicky koncipované jako přístaviště a překladiště materiálu. V době našeho vstupu byl prostor opuštěný a oficiálně pronajímán pro parkování. Postupnou obsahovou aktivací jsme dosáhli dnes již legendárního kulturně společenského oživení a následně architektonické kultivace.

Rozsáhlé území je v součtu dlouhé 4 km a rozkládá se na třech pražských nábřežích – Rašínově, Hořejším a Dvořákově. Dokončená první fáze je největší porevoluční pražskou investicí do veřejného prostoru, první svého druhu a sociokulturního přesahu. Koncentrovala se na rekonstrukci 20 kobek v nábřežní zdi (dříve čapadel ledu a skladů). Nevytváří klasické interiéry, pracuje s logikou definující kobky jako zálivy vnějšího prostoru s maximálním kontaktem s náplavkou a řekou. Budou sloužit jako kavárny, ateliéry, galerie a veřejné WC s modulární diverzitou a vybavením dle každého nájemce. Vrací se do nich většina provozovatelů, kteří fenomén náplavky spoluvytvářeli.

Zásahy jsou řešeny jako symbiotické splynutí s původní architekturou nábřežní zdi, do které přirozeně vrůstají a akupunkturou drobného měřítka znovuvytvářejí monumentální celek. Na Rašínově nábřeží je šest kobek přístupných eliptickými pivotovými okny z organického skla o tloušťce 7 cm a průměru 5,5 m. 14 kobek na Hořejším nábřeží má ocelové skulpturní dveře. Povrchy jsou betonové pískované s litou podlahou, vložené prvky z potitanovaného černého plechu.

Vzduchotechnika s rekuperací a vytápěním podlah umožňuje spolu s infrazářiči celoroční provoz. Kobky jsou bezbariérové s mobilními protipovodňovými lamelami. Další fáze řeší mobiliář, plovoucí lázně, lodní terminál a dokončení zbylých kobek.

Autor: Petr Janda; spoluautoři Anna Podroužková, Maty Donátová; spolupráce Bára Simajchlová, David Fořt, Kateřina Tšponová.

[StavbaWEB, 27. 1. 2021]

Proměna brownfieldu v Brně: ze Špitálky bude moderní čtvrť

Architektonický ateliér A8000 a město Brno přináší jedinečný koncept rozvoje industriální brněnské lokality Špitálka. Cílem projektu je nalézt pro západní část areálu Tepláren Brno životaschopné téma nového využití, aniž by se však zničila historická hodnota místa. Brownfield Špitálka se pod vedením studia A8000 promění v živou, moderní, ale především chytrou městskou čtvrť, která bude udávat trendy současného žití, práce i odpočinku. Rozvoj území by měl nastartovat také celkovou revitalizaci oblasti brněnského Cejlu, dříve známého jako brněnský Bronx. Dominantou bude stávající chladicí věž. Heslem proměny je totiž – ne destrukce, ale evoluce. Vznikne zde takzvaný CITY HUB, který se stane místem setkávání a udržitelného přístupu k životu.

Revitalizace lokality Špitálka je strategickým projektem města Brna a zároveň součástí rozsáhlého evropského projektu RUGGEDISED, jehož cílem je zavádění inovativních technologií a přístupů pro rozvoj městských čtvrtí. Vedle Brna jsou do projektu zapojena další evropská města – nizozemský Rotterdam, skotský Glasgow, švédská Umeå, polský Gdaňsk a italská Parma.

Projekt Špitálka je rozložen hned do několika etap. Prvním krokem realizovaným na přelomu let 2018 a 2019 bylo uspořádání mezinárodní urbanistické ideové soutěže pro celou sídelní oblast o rozloze 24,55 ha. Druhá etapa se zaměřovala na územní studii a dopravní infrastrukturu. Třetí etapa má konkrétnější zadání, orientovala se na území západní části areálu Tepláren Brno. Urbanisticko-architekto-

nický návrh této lokality zpracovalo architektonické studio A8000, které v minulosti přivedlo k životu třeba pražské Forum Karlín nebo se podílelo kancelářskou budovou Zlatý Anděl na výrazné revitalizaci oblasti Anděl na pražském Smíchově. Rozvojové oblasti jsou dlouholetou i srdcovou záležitostí studia. Respektují přitom historii a genius loci místa, který překlápí do formy moderních technologií a ekologického standardu 21. století.

„Naším cílem není areály od základů přestavět, změnit nebo destruovat – ale rozvinout je v soběstačnou udržitelnou lokalitu se silnou atmosférou využívající všech dostupných zdrojů, které nám město nabízí. Rozvojové oblasti jsou jedním z našich zásadních témat. Jsme rádi, že si na Špitálce můžeme vyzkoušet nejmodernější technologie,“ uvádí architekt Martin Krupauer.

Nová brněnská čtvrť by měla po vzoru současných zahraničních trendů v bydlení sloužit jako WORK AND LIVE lokalita. Architekti navrhuji vytvoření flexibilních otevřených multifunkčních jednotek, které slouží jak pro práci, tak pro bydlení. Jednotky budou vysoce variabilní. Jejich obyvatelé je budou moci volně propojovat, zmenšovat i zvětšovat. Vznikne tak živelná struktura, která se bude moci měnit dle aktuálních potřeb. Společnost v době pandemie, kdy se hranice pracovního a domácího prostředí setřely výrazně takřka ze dne na den, podobnou tvárnost jistě ocení. U bydlení to ale teprve všechno začíná. CITY HUB, jak se revitalizovaná lokalita nazývá, nabídne nejen budoucím obyvatelům, ale i celému městu široké spektrum možností trávení pracovního a volného času. Stane se místem, do kterého se lidé rádi vrací za kulturou stejně jako inspirací.

Ikonou místa i nadále zůstane dlouhodobě nevyužívaná chladicí věž. Architekti jí však chtějí vdechnout zcela nového ducha. Vnitřní prostor chladicí věže se přemění v takzvaný EVENT HUB. Ten poskytne prostor pro prezentaci firem či obyvatel sídlících v CITY HUBU. Věž zároveň poslouží jako dechberoucí vyhlídka na Brno. Stávající dvě lodě průmyslových hal se promění v CULTURE HUB. Jed-

noduchost a otevřenost řešení umožní rychlou proměnu kulturního využití sálu dle různorodých potřeb konkrétní produkce či dramaturgie. COWORK HUB, který se stane inkubátorem a těžištěm nově vzniklých okolních pracovních ploch, vznikne v budově archivu Tepláren.

Nevyužívaná střešní krajina v nehostinné industriální čtvrti se změní na nevšední veřejný prostor. Nové střešní terasy nabídnou sportoviště, zeleň i zahrádky pro komunitní pěstování. Architekti navrhli také 400 metrů dlouhý SKYWALK, který prochází chladicí věží a spojí všechny budovy. Stane se unikátní atrakcí a městskou vyhlídkou funkčně připomínající třeba horské stezky v oblacích nebo dřevěnou konstrukci Metropol Parasol v Seville. Vedle EVENT HUBU, CITY HUBU a CULTURE HUBU doplní zástavbu šest nových budov pro bydlení a pracovní zázemí. Celkově se jedná o 30 tisíc metrů čtverečních ploch.

Zelené střechy však budou pouze jedním z mnoha aspektů, které povedou ke snížení negativních vlivů výstavby čtvrti na životní prostředí. Cíl města Brna a ateliéru A8000 je jasný – vybudovat za pomoci moderních technologií a inovativních přístupů první chytrou čtvrť v Brně, která by se měla stát pozitivním příkladem zodpovědného a udržitelného přístupu k životu ve městě. Součástí přípravy projektu jsou proto například kulaté stoly s experty včetně energetiků či poskytovatelů základní infrastruktury.

Aby byla výstavba co nejefektivnější z energetického hlediska, uvažuje se o využití geotermálního tepla, tepla ze sluncem vyhříváných ploch, zbytkového tepla budov, ale i obnovitelných zdrojů energie pro dodatečný ohřev či ochlazení vody. Využít by se mělo také zbytkové teplo ze sousedních provozů teplárny. Zajistí se tak co nejmenší závislost na fosilních zdrojích. Volné plochy na budovách budou rovněž osazeny fotovoltaickými panely na výrobu elektrické energie. Zvažuje se také recyklace šedých vod, tedy odpadních vod, které lze efektivně vyčistit a znovu použít k zalévání či splachování. Vnitřní klima objektů by mělo

být plně řízeno. Větrání by mohlo být regulováno dle aktuální obsazenosti lidmi, čerstvý vzduch zase ohříván odpadním vzduchem v rekuperačních jednotkách. Uvažuje se o inteligentně řízeném osvětlení, které se přizpůsobí skutečným potřebám v místě. Všechny systémy by měly být propojené, měřené, vyhodnocované – právě tak lze dosáhnout jejich inteligentního řízení.

„Chceme se věnovat všemu, co je skutečně přínosné pro udržitelný život v lokalitě ve spojení s městem. To je naše představa smart technologií. Nyní pokračujeme ve spolupráci s experty napříč obory v definování inovativních principů a technologií, které využijeme. Chystá se také změna územního plánu. V blízké budoucnosti by měly být stanoveny podmínky pro hledání budoucího strategického investora. Prioritou je najít takového partnera, který by se o území dlouhodobě pečlivě staral a chtěl by se stát součástí obrovské proměny této části Brna, která se nevyhnutelně blíží,“ dodává Martin Krupauer. Unikátní transformace bývalých továrních areálů by tak v budoucnu mohla inspirovat rozvoj celé lokality brněnského Cejlu.

Vedle návrhu revitalizace západní části areálu Tepláren Brno pracuje ateliér A8000 také na koncepci oživení přiléhajícího areálu bývalé textilky Mosilana. Nová podoba obou území by měla podhrnout charakter místa.

[StavbaWEB, 5. 2. 2021]

Studentka ČVUT navrhla, jak zatraktivnit krajinu okolo Zlaté stoky a navrátit jí původní účel

Zlatá stoka, diplomní projekt Kateřiny Průchové, se umístil mezi 12 nejlepšími projekty mezinárodní soutěže Young Talent Architecture Awards (YTAA). V práci vytvořené v ateliéru Novotný–Koňata–Zmek nabízí autorka atraktivní architektonická a urbanistická řešení v krajině okolo Zlaté stoky, kdysi nepostradatelného vodního díla na jihu Čech.

Poster pro soutěž Young Talent Architecture Award

„Zlatou stoku společně se soustavou rybníků považuji za jeden z největších krajinářských počínů v naší vlasti,“ poznamenává v oponentském posudku této diplomové práce architekt David Vávra. *„Diplomantka s pečlivostí pozorného poutníka mapuje krásné dřevěné lávky, ale i socialistické železné a betonové mosty, přivádí nás do lesních tíšín, ba i ke krajinotvorným stromořadím, míváme opadané omítky starých mlýnů, sestupujeme k hladině řeky po kamenných stupních nebo po písčité pláži. Rozjítřuje naše osobní vzpomínky, které konkrétně já mám již více než čtyřicetileté,“* dodává David Vávra. Vedoucí diplomové práce Tomáš Novotný považuje tuto práci za důležitý příspěvek do diskuse o udržitelném rozvoji a obdivuje pokoru, s jakou autorka prochází 49 kilometrů Zlaté stoky s touhou pomoci tomuto geniálnímu vodnímu dílu navrátit jeho prvotní účel.

Zlatá stoka Kateřinu Průchovou zajímala už jako malé dítě, kdy nechápala, proč se většinou dost špinavá a občas i zapáchající strouha jmenuje Zlatá: *„Na tuhle starou dětskou otázku jsem si vzpomněla právě při hledání zadání diplomové práce,“* popisuje důvody svého výběru, a je poctěna, že práci tak nezvyklého formátu a provedení porota ocenila. *„Když si vzpomenu na určité pochybnosti, které mě provázely ohledně zvoleného tématu, nebo*

na pocit jisté svázanosti podmínkami pro uzavření studia na Fakultě architektury ČVUT, tak je výsledek příjemným vyústěním. Vážím si důvěry mých vyučujících Tomáše Novotného, Jakuba Koňaty a Tomáše Zmeka, kteří mi umožnili se práci věnovat, a mé velké díky patří především jim,“ dodává. Tématu krajiny by se Kateřina Průchová chtěla nadále věnovat, a to během doktorského studia u profesora Jana Jehlíka, na něž se letos na Fakultě architektury ČVUT hlásí.

Pro velký ohlas a zájem na Třeboňsku i mezi architektky se Kateřina Průchová koncem roku 2019 rozhodla svou diplomovou práci vydat také knižně, a to díky crowdfundingové sbírce. Kniha Zlatá stoka má 304 stran, je rozdělena na dvě části pojmenované mrtvá (1. část) a živá (2. část), a je doplněna rozkládací mapou a záložkou s měřítkem.

[StavbaWEB, podle podkladů FA ČVUT, 23. 2. 2021]

TISKOVÉ ZPRÁVY

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

MMR: Nový stavební zákon potřebujeme co nejdříve. Nemůžeme čekat na další volební období

Co nejrychlejší přijetí nového stavebního zákona je pro budoucnost naší země klíčové. „Jakákoliv výzva k neschválení nebo pozastavení projednávání nového stavebního zákona je krajně nezodpovědná. To je prostě nebezpečné politikaření. Všichni se přeče shodli na tom, že je potřeba zákon změnit a včera bylo pozdě. Pokud neschválíme stavební zákon v tomto volebním období, budeme se brodit byrokratickým marasmem minimálně dalších pět let,“ řekla v reakci na tiskové prohlášení Svazu měst a obcí ČR (SMO ČR) ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová.

Klára Dostálová odmítla, že by ministerstvo porušilo dohodu se Svazem

měst a obcí ČR (SMO ČR). Ve sněmovně je vládní návrh zákona, který ji respektuje. A to, že existuje komplexní pozměňovací návrh Hospodářského výboru PSP ČR, na tom nic nemění. „Je smutné, že předseda Svazu měst a obcí ČR nezná pravomoci Poslanecké sněmovny. Těžko můžeme bránit poslancům podat svoje návrhy. A to, že jim Ministerstvo pro místní rozvoj s těmito návrhy pomáhá, je logické, protože jde o provázanost mnoha paragrafů. My opakovaně říkáme, že model čistě státní stavební správy je lepší než dohoda se Svazem měst a obcí ČR na hybridním modelu, což konstatovala i Legislativní rada vlády. To ale neznamená, že se vládního návrhu zříkáme. Je na zákonodárcích, který návrh schválí,“ uvedla ministryně Dostálová.

Zapomeňme na politikaření

Není už možné jen bédovat nad tím, že povolit dálnici v České republice trvá v průměru 13 let a obyčejný bytový dům v Praze více než pět. Proto MMR poslední čtyři roky intenzivně pracovalo na přípravě nového stavebního zákona. V četných pracovních skupinách byli zahrnuti všichni aktéři, kterých se změna zákona dotýká. „Hledat kompromis mezi tolika často protichůdnými zájmy, které se ve stavebním právu setkávají, opravdu nebylo lehké. Pro výsledný konsensus jsme udělali maximum. Proto bychom se teď měli oprostít od prosazování jen úzkých zájmů a podívat se na zákon jako celek. Zahazovat tolik odvedené práce je nesmysl. U takto složitých normy nebudou nikdy všichni spokojeni,“ vysvětlila ministryně Dostálová. Zákon prošel připomínkovým řízením, kdy se měl každý šanci k němu opakovaně vyjádřit, následně jej vládě doporučila schválit Legislativní rada vlády. Nerozumíme proto, proč SMO ČR zpochybňuje přípravu zákona.

Lidé potřebují, aby úřady pracovaly rychle a předvídatelně

Občana a investora ale nezajímá, kým placený úředník povede stavební řízení. Jde mu o to, aby tak činil efektivně, rychle a předvídatelně. A je více než evidentní, že současný systém nefun-

guje a samotná digitalizace, na kterou někteří poslanci sázejí, problém bez změny legislativy rozhodně nevyřeší. Je potřeba radikální změna. Zachování současného stavu je hazardování s pokovidovou budoucností země.

Co se stane, když nový stavební zákon odložíme:

- Od roku 2006 byl stavební zákon novelizován přesně 26krát a stavební řízení bylo přitom stále složitější a komplikovanější. Pokud nový stavební zákon zákonodárci nechválí ještě v tomto volebním období, práce na něm začnou od začátku. Příprava takto složité rekodifikace znamenala čtyři roky intenzivní práce a tvrdého vyjednávání kompromisů se stranami, které mají často protichůdné zájmy. Agónie povolování staveb bude trvat minimálně do roku 2025.
- Dál budeme ztrácet konkurenceschopnost v porovnání s okolními státy, což nejlépe vystihuje žebříček Doing Business, kde jsme v délce povolovacího procesu na ostudném 156. místě ze 190 států. Jednodušší než u nás tak bude i nadále výstavba v zemích jako je Tádžikistán, Poblží slonoviny nebo Malí.
- Zahraniční investoři kvůli nepředvídatelnému a zdoluhavému povolování staveb budou čím dál více dávat přednost Polsku nebo i Rumunsku. Nebudeme moci nahradit výpadek soukromých investorů, protože nebudeme mít připravené a povolené projekty.
- Povolování dálnice bude i v dalších letech trvat v průměru 13 let a obyčejného bytového domu pět let, přitom nám stále zbývá do dobudování dálniční sítě 800 kilometrů a města trápí krize dostupného bydlení. Budeme muset zapomenout na ambiciózní plán výstavby vysokorychlostních tratí a napojení na další evropské tratě. Přitom by se díky novému stavebnímu zákonu přípravy zrychlily minimálně o 30 procent.
- Problémy s povolováním staveb mají nejen stát, kraje, města a obce a velcí investoři – developeři, ale i občané, kteří si chtějí postavit jen rodinný domek. I jim trvá povolovací martýrium roky.

- Bydlení nebude dostupnější, spíš naopak. Tempo povolování bytů nestačí ani zdaleka uspokojit poptávku. V Praze se sice připravuje více než 116 tisíc bytů, jsou ale dlouhodobě zamrzlé v nefunkčním povolovacím procesu. Pokud se nic nezmění, za deset let může Praze chybět i více než čtvrt milionu bytů.
- Stavebnictví bude dál dusit tzv. systémová podjatost, kdy nadřízené orgány a soudy ruší povolení s odkazem na obavu, že úředníci stavebních úřadů nejsou dostatečně nezávislí na lokální politické reprezentaci. Naposledy se tak stalo u pokračování Pražského okruhu do Běchovic. Velmi dobře to ale znají i investoři, kteří chtějí stavět bytové domy, napadána je ovšem i například přístavba domova důchodců, kde je investorem veřejný sektor.
- Stavební správa dál zůstane roztržštěná: Dnes stavby povoluje 714 obecních stavebních úřadů, 606 speciálních stavebních úřadů, 4 vojenské stavební úřady, 9 báňských a další 4 speciální (ministerstva). Stavebník se navíc dál bude muset řídit více než 80 právními předpisy, bude si muset opatřit desítky razítek a stavební úřady budou dál hrát mezi sebou nekončící ping-pong.
- Máme před sebou nové programové období evropských fondů a zdroje z fondů obnovy, které bude potřeba vyčerpávat poměrně rychle. Celkem se jedná o více než 900 miliard korun. Velká část projektů vyžaduje stavební povolení, hrozí tedy, že se je nepodaří efektivně vyčerpávat.
- Nepřipojíme nové zdroje energie do naší sítě a v budoucnu nebudeme mít energie dostatek. Celková doba procesu výstavby nového vedení totiž dnes trvá mezi 102 a 144 měsíci. S novým stavebním zákonem by se tyto procesy zkrátily až polovinu.

Harmonogram nového stavebního zákona:

- Dne 24. srpna 2020 vláda schválila návrh stavebního zákona a novely souvisejících právních předpisů.
- 5. listopadu 2020 proběhlo první čtení zákona v Poslanecké sněmovně.
- 18. listopadu 2020 proběhlo jednání Hospodářského výboru, který pro-

jednání návrhu zákona doporučil a navrhl přikázat k projednání Výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj.

- Na začátku února byl nový stavební zákon projednáván na Hospodářském výboru, Ústavně právním výboru a Výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj.
- Poslanci Hospodářského výboru ve středu 3. února doporučili Poslanecké sněmovně projednat a schválit komplexní pozměňovací návrh Martina Kolovratníka. Ten vylepšuje vládní návrh stavebního zákona a povolování staveb ještě více zrychlí.
- Poslanci výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj 4. února nepodpořili opoziční návrh a doporučili sněmovně vládní návrh stavebního zákona.
- Druhé čtení zákona v Poslanecké sněmovně na začátku března.
- Koncem května třetí čtení, projednání v Senátu.
- V červenci podpis prezidenta.

[MMR, 18. 2. 2021]

Vláda schválila zprávy o postupu udržitelného rozvoje

Vláda schválila první Zprávu o kvalitě života a udržitelnosti vyhodnocující naplňování Strategického rámce ČR 2030 a také Zprávu o naplňování Agendy 2030, která hodnotí dosažení plnění mezinárodních závazků. Oba dokumenty hodnotí postup České republiky ve snaze dosáhnout udržitelného rozvoje jak vůči vlastním cílům Strategie ČR 2030, tak v naplňování mezinárodních Cílů udržitelného rozvoje (SDGs).

Zpráva o kvalitě života podává ucelený obraz o rozvoji České republiky od dubna 2017, kdy byl schválen Strategický rámec Česká republika 2030. Hodnotí, jak se daří plnit střednědobé cíle, jaké pokroky Česká republika učinila, a před jakými výzvami stojí. Vedle toho Zpráva podává přehled i o míře aktivity vyvíjené pro jejich naplnění, a to na základě podílu naplněných opatření z Implementačního plánu strategického rámce z října 2018. Zpráva vychází z věcného hodnocení schválených indikátorů, indikátorů kvality života, podkladových zpráv ministerstev zodpovědných za naplňování opatření uvedených v Implementačním plánu České republiky 2030. Z celkem 97 specifických cílů se podařilo naplnovat 6, 42 specifických cílů zaznamenalo významný pokrok v reálných výsledcích, v případě 27 specifických cílů byl učiněn pouze malý nebo žádný pokrok a 22 specifických cílů se nepodařilo vyhodnotit kvůli nedostatku informací pro vyhodnocení dopadu přijatých opatření. U 14 cílů je míra aktivity pro splnění cíle hodnocena jako vysoká, pro 59 cílů byla vyvinuta střední míra úsilí, ve 24 případech je míra aktivity hodnocena jako nízká. Na základě výsledků zprávy bude v letošním roce probíhat aktualizace Implementačního plánu Strategického rámce Česká republika 2030.

Zpráva o naplňování Agendy 2030

Vláda schválila také Zprávu o naplňování Agendy 2030. Ta hodnotí míru naplnění 17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs), jež jsou součástí Agendy 2030 pro udržitelný rozvoj OSN (2015). Zpráva obsahuje hodnocení na úrovni 169 podcílů ve vnitřní dimenzi (týkají se aktivit ČR prováděných a směřovaných na národní úroveň) i ve vnější dimenzi (týkají se aktivit ČR prováděných nebo směřovaných na mezinárodní úroveň, zejména prostřednictvím zahraniční rozvojové spolupráce nebo aktivit v mezinárodních organizacích). Zpráva hodnotí pokrok směrem k dosažení a dlouhodobému naplnění 169 podcílů Agendy 2030 pro udržitelný rozvoj. Konkrétně 8 globálních cílů se daří naplňovat, v dosahování dalších 8 má ČR rezervy, tj. vyvíjí značnou aktivitu ve prospěch dosažení těchto cílů, ale není možné zatím posoudit efekt těchto akti-

vit, resp. míra aktivity nekoreluje s hodnotami dostupných indikátorů. Pouze jeden globální cíl se nedaří ČR naplnit a to SDG 5 zaměřený na rovnost žen a mužů.

Postup v jednotlivých klíčových oblastech Strategie ČR 2030:

Lidé a společnost

V sociální oblasti disponuje Česká republika řadou strukturálních výhod. Má univerzální systém sociální ochrany, stabilní systém veřejného školství i dostupnou zdravotní péči. Zvýšila se minimální a zaručená mzda, v obecné míře nezaměstnanosti a dlouhodobé nezaměstnanosti si ČR vede dobře. Vykazuje nízkou míru chudoby. Z dlouhodobého hlediska však čelí zásadním výzvám: senioři a zejména seniorky i neúplné rodiny s dětmi jsou nadprůměrně ohroženi chudobou. Ve společnosti přetrvávají genderové nerovnosti, jedny z nevyšších v EU. Došlo sice k legislativnímu ukotvení institutu sdíleného pracovního místa, což může zlepšit situaci pracujících lidí, kteří pečují o své děti nebo o své seniory, ale nabídka zkrácených úvazků je stále nedostatečná.

Socioekonomické zázemí významně ovlivňuje studijní výsledky i délku dožití ve zdraví. V oblasti zdraví se prohlubují nerovnosti. Pro naplnění cílů a zlepšení kvality života je třeba významně investovat do prevence a zdravotní gramotnosti, podporovat vzdělavatele jako nositele změny ve vzdělávacím systému, udržet vysokou zaměstnanost a zvýšit zapojení dosud málo zastoupených skupin na trhu práce. Mezery jsou ve zvyšování kvalifikační úrovně zejména osob s neukončeným základním vzděláním. Dosavadní vývoj v oblasti celoživotního vzdělávání není příznivý.

Hospodářský model

Česká republika musí najít nové zdroje růstu, protože ten založený na přímých zahraničních investicích narazil na své bariéry, zejména na trhu práce. Klíčová je podpora malých a středních podniků a konkurenceschopnosti velkých firem, které tvoří největší část ekonomiky.

Hospodářství se co nejdříve, nejpозději do roku 2030, musí zbavit závislosti ekonomické výkonnosti na růstu materiálové a energetické spotřeby (tzv. decoupling). Technologickou příležitostí

a zároveň příspěvkem ke zmírnění změny klimatu je postupná dekarbonizace ekonomiky. Hospodářský rozvoj je závislý na kritické infrastruktuře, jež je celkově v dobrém stavu a zajišťuje odolnost a stabilitu.

Udržitelné veřejné finance se v budoucnu musejí umět vyrovnat se změnami struktury příjmů, novými požadavky na výdaje a musejí zajistit co nejefektivnější vydávání veřejných prostředků. Efektivita vynakládání veřejných prostředků však není systematicky sledována a vyhodnocována.

Odolné ekosystémy

Ekosystémy České republiky jsou pod značným tlakem hospodářského využívání krajiny, které přispívá k degradaci půdy a snižuje její schopnost zadržovat vodu. Krajina v ČR je fragmentována a dlouhodobě klesá biologická rozmanitost. Významná část povrchových vod je kontaminována splachy z polí v důsledku intenzivního zemědělství a odpadními vodami. Pro zvrácení těchto trendů lze využít synergie mezi zvyšováním úrodnosti půdy, zachycováním uhlíku v půdě a zadržováním vody v krajině. Důležité je také vhodně nastavit podmínky hospodaření v krajině a vázat na ně poskytování dotací. Hodnocení ekosystémových služeb není pevnou součástí rozhodovacích procesů. Podíl ekologicky obhospodařované půdy sice kontinuálně roste, ale v úhrnu zůstává nízký.

Stabilitu a funkci ekosystémů ovlivňuje i změna klimatu. Systémově se dosud nepodařilo zabránit odtoku vody z krajiny, ani docílit dlouhodobé vyrovnané bilance kvality povrchových i podzemních vod a stále dochází k úbytku přírodní rozmanitosti. V případě biodiverzity sice existuje řada pozitivních kroků, ale pokrok je obtížné datově podchytit. Postupně dochází ke zlepšování stavu lesů – jejich druhové skladby, kterou paradoxně může uspišit kůrovcová kalamita.

Veřejnost přikládá řešení problémů životního prostředí značný význam. A to nejen v případě problémů domácích (např. nedostatek pitné vody), ale i problémů globálních (např. změna klimatu). Veřejnost chápe věc jako součást kvality svého života a roste její nespokojenost se stavem životního prostředí v ČR, jak celkově, tak podle jednotlivých oblastí.

Obce a regiony

Česká republika se stále potýká s nerovnostmi regionů, které se projevují vznikem periferií s nižší životní úrovní, horší dostupností služeb a dopravní infrastruktury. Vývoj souvisí s pokračující suburbanizací, která zvyšuje mobilitu a vede k úbytku zemědělské půdy. Daří se postupně zmírňovat rozsah sociálního vyloučení. Postupně, ale velmi pomalu roste počet nízkoenergetických budov a nízkoemisních či bezemisních vozidel, včetně návazné infrastruktury. Češi stále excelují v míře třídění odpadu, chybějí však recyklační kapacity a vážně snižování objemu skládkovaného komunálního odpadu.

Pro naplnění cílů je třeba vylepšit formy i praxi strategického a územního plánování, vytvořit standard dostupnosti veřejných služeb v území a vrátit jádrům měst původní funkci. Ve většině cílů bylo dosaženo jistého pokroku, nicméně žádný není možné označit za splněný. V řadě cílů nelze vývoj dostatečně monitorovat, včetně řady adaptačních a mitigačních opatření na změnu klimatu. Místní Agenda 21 jako nástroj udržitelného rozvoje koncipovaný přímo pro místní úroveň naráží dlouhodobě na řadu překážek a počet realizátorů zůstává omezený.

Globální rozvoj

Česká republika se hlásí ke své globální zodpovědnosti a tomu uzpůsobuje jak svou zahraniční politiku, tak vnitřní politiku, pokud má dopady na zahraničí. Ke klíčovým závazkům patří plnění Agendy 2030 a Cílů udržitelného rozvoje, včetně konkrétních závazků k financování rozvoje, ochrany klimatu či koherenci politik pro (udržitelný) rozvoj.

Česká republika své závazky integrovala do domácích politik, včetně zahraniční rozvojové spolupráce. Prostor ke zlepšení je však v samotné realizaci těchto politik. V plnění svých závazků k financování rozvoje a v praktickém naplňování principu koherence politik pro rozvoj má však ČR stále významné mezery.

Dobré vládnutí

V některých případech došlo od roku 2017 k patrnému posunu žádoucími směrem, nejvýrazněji v oblasti sběru a sdílení dat. Ve většině cílů byl

však reálný pokrok jen malý. Důvěra v reprezentativní orgány státu je dlouhodobě nízká, stejně jako důvěra ve schopnost ČR vypořádat se s různými hrozbami.

Zásadní výzvy představují stagnující či klesající míra politické participace prostřednictvím politických stran a voleb, slabá schopnost koordinace veřejné správy, omezená schopnost pracovat při rozhodování s dlouhodobou perspektivou a slabá inovativnost při tvorbě veřejných politik. Je proto nutné posílit mechanismy, jimiž je zajišťována soudržnost veřejných politik, rozvíjet inovativní prostředí ve veřejné správě, vylepšovat reprezentativní, a zároveň posilovat participativní prvky demokracie. Dále je třeba posílit datovou, znalostní a dovednostní kapacitu veřejné správy a rozvíjet systém sdílení dat a informací uvnitř veřejné správy i směrem k občanům.

[MMR, 2. 2. 2021]

Výzvy na podporu bydlení jsou vyhlášeny Připraveno je 500 milionů

Ministerstvo pro místní rozvoj v rámci programu Podpora bydlení vyhlásilo tři výzvy pro podávání žádostí o dotace, a to z podprogramů Podporované byty, Bytové domy bez bariér a Technická infrastruktura. Připraveno je 500 milionů korun. Žádosti budou přijímány do 9. dubna 2021.

„Programy Bytové domy bez bariér, Komunitní domy seniorů a Pečovatelské byty patří k našim dotačním stálícím v oblasti podpory bydlení. Na Ministerstvu pro místní rozvoj si uvědomujeme nutnost pomáhat lidem, kteří jsou hendikepováni nebo se ocitli v nezáviděníhodných životních podmínkách, proto jim chceme aspoň tímto způsobem trochu usnadnit život,“ říká ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová.

Výzva z podprogramu Podporované byty má dva dotační tituly, a to Pečovatelský byt a Komunitní dům seniorů. Cílem výzvy je podpořit vznik

pečovatelských bytů nebo bytů v komunitním domě seniorů, tj. podporovaných bytů sloužících k poskytování sociálního bydlení pro seniory a pro osoby, které mají ztížený přístup k bydlení v důsledku zvláštních potřeb vyplývajících z jejich nepříznivé sociální situace (věk, zdravotní stav nebo sociální okolnosti jejich života). Na výstavbu jednoho bytu lze získat dotaci až 600 tis. korun. Výše alokace pro tuto výzvu je 250 mil. Kč.

Výzva z podprogramu Bytové domy bez bariér je zaměřena na podporu odstraňování bariér při vstupu do bytového domu a do výtahu, a na výstavbu osobních výtahů v domech se čtyřmi a více nadzemními podlažními, které jimi nejsou a nikdy nebyly vybaveny a u kterých jsou k tomu stavebně technické předpoklady. Dotace je poskytována ve výši 50 % ustatelných výdajů na realizaci akce, maximálně však 200 tis. Kč v případě bezbariérových úprav přístupu do bytového domu a do výtahu a maximálně 800 tis. Kč v případě výstavby osobního výtahu pro jeden vchod do bytového domu. Výše alokace pro tuto výzvu je 200 mil. Kč.

Výzva z podprogramu Technická infrastruktura je zaměřena na podporu technické infrastruktury obcí, tj. výstavbu vodovodu, kanalizace a komunikace. Cílem je rozšířit nabídku zainvestovaných stavebních pozemků pro následnou výstavbu bytových a rodinných domů. Maximální výše dotace je 80 tis. Kč na jeden stavební pozemek zainvestovaný z uvedeného podprogramu, na kterém následně vzniknou rodinné nebo bytové domy. Výše alokace pro tuto výzvu je 50 mil. Kč.

[MMR, 18. 1. 2021]

Evropské fondy v období 2021–2027: Série podcastů MMR představuje připravované programy v objemu 550 miliard

Česká republika bude mít v novém programovém období 2021 až 2027 k dispozici 550 miliard korun z evrop-

ských fondů na politiku soudržnosti. Další prostředky až do výše celkových 960 miliard korun bude mít ČR k dispozici z dalších evropských iniciativ. Ministerstvo pro místní rozvoj společně s partnery z dalších resortů připravilo sérii podcastů, ve kterých postupně představí podobu a možnosti financování projektů z evropských fondů v letech 2021–2027. Dva díly představují fungování evropských fondů a finančních nástrojů, v dalších devíti dílech se zájemci dozvědí aktuální informace o připravovaných programech. Podcasty Evropské fondy v období 2021–2027 naleznete na všech hlavních platformách, jakými jsou Spotify, Apple Podcasts a Google Podcasts. Videoverze jsou ke zhlédnutí na webu DotaceEU.cz/Podcasty.

„Česká republika bude mít v novém programovém období více než půl bilionu korun z evropských fondů na podporu konkurenceschopnosti a rozvoj regionů. Přestože vyjednávání s Evropskou komisí zdaleka není u konce, chceme sdílet co nejvíce informací o tom, jak jsou jednotlivé programy připravovány, a na co budou peníze určeny. Chceme využít rostoucí oblíbenost podcastů a sdílet informace s co nejvíce lidmi, kteří se o evropské dotace zajímají,“ uvedla Daniela Grabmüllerová, náměstkyně pro řízení Sekce koordinace evropských fondů a mezinárodních vztahů a současně host prvního dílu.

Úvodní díl je úvodem do problematiky evropských fondů a o nastavení obecných podmínek pro směřování politiky soudržnosti v novém programovém období. V následujících devíti dílech náměstci a ředitelé odpovědných ministerstev představí zaměření a novinky v jednotlivých programech. Speciální díl o finančních nástrojích přiblíží posluchačům stále ještě málo známou formu podpory z fondů EU. Role moderátorky se zhostila Klára Drozdná z týmu Národního orgánu pro koordinaci evropských fondů MMR.

[MMR, 1. 3. 2021]